

Ceny Živy za rok 2012

Redakční rada a redakce časopisu udělily ve středu 15. dubna 2013 ceny Živy za nejlepší články v uplynulém ročníku. Slavnostní předání proběhlo v pražské vile Lanna, v reprezentačních prostorách Akademie věd České republiky. Úvodního slova se ujali předseda AV ČR prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c., prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., a doc. RNDr. Jan Suda, Ph.D., předseda redakční rady časopisu. Přítomni dále byli členové Akademické rady AV ČR Ing. Petr Bobák, CSc., prof. Ing. Vladimír Mareček, DrSc., a RNDr. Jan Šafanda, CSc., ředitel Nakladatelství Academia Jiří Padevět, členové redakční rady a spolupracovníci Živy, hosté i zástupci médií.

Purkyňovu cenu

za popularizaci biologických věd (ve věkové kategorii nad 30 let) za článek Rodinné stříbro české vegetace: máme u nás něco, co jinde nemají? (2012, 4: 175–180) získali prof. RNDr. Milan Chytrý, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta MU v Brně), Ing. Handrij Härtel, Ph.D. (Správa národního parku České Švýcarsko) a Mgr. Kateřina Šumberová, Ph.D. (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.).

Autoři se v textu zamýšlejí, zda se v České republice vyskytují typy vegetace nebo biotopů, které jinde v Evropě nenajdeme, případně jen v omezeném rozsahu a ne tak dobře vyvinuté. Navrhují tři takové unikáty naší přírody a vysvětlují, v čem spočívá jejich výjimečnost. Jde o mimořádně druhově bohaté louky Bílých Karpat, písčinková skalní města a rybníční soustavy s charakteristickou mozaikou různých rostlinných společenstev.

Zvláštní ocenění za příspěvek přesahující rámec jednotlivých článků (význačný např. pro výuku) dostali autoři seriálu Naši rýhonosci 1. Nosatí elegáni (2012, 1: 30–34) a Naši rýhonosci 2. Napudrovaní krasavci (2012, 2: 75–78) Ing. Robert Stejskal, Ph.D. (Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU v Brně a Správa NP Podyjí) a Mgr. Filip Trnka (Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci).

Články představují zajímavou skupinu nosatcovitých brouků, kteří jsou v současnosti považováni za jedny z nejhroženějších brouků vázaných na nelesní biotopy, neboť jim dnešní zemědělská krajina neposkytuje dostatek vhodných stanovišť.

Cenu Živy 26 až 30 let

převzal za příspěvek Zvláštní strategie získávání živin u rodu láčkovka (2012, 5: 238–240) Mgr. Andrej Pavlovič, Ph.D. (Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum a Přírodovědecká fakulta UK v Bratislavě).

Autor popisuje příklady rostlin z rodu láčkovka s pastmi funkčně a morfologicky adaptovanými na specifické zdroje živin (např. určitý typ kořisti, využívání rostlinného opadu nebo výkalů drobných savců).

Cenu Živy – Junior do 25 let

získala za článek Genetické kořeny středoevropské populace z pohledu variability chromozomu Y (2011, 6: 262–263) Mgr. Jana Bučková (Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., a Přírodovědecká fakulta UK v Praze). Do letošní soutěže byly nominovány články spolu s příspěvkem z r. 2011.

Autorka se zabývá genetickými zdroji, které sehrály významnou úlohu při formování genofondu chromozomu Y současného obyvatelstva ČR a Slovenska.

Redakční rada a redakce časopisu také vysoce hodnotily např. články: Houby v našich domácnostech aneb o čem doma víte i nevíte (A. Kubátová; 2012, 5: 224–228), Knihovna náročného čtenáře – čtení v genomu pšenice (J. Vrána; 2012, 4: 155–157), Křížem krázem arménským Malým Kavkazem I.–IV. (E. a L. Ekrtovi; 2012, 1–4), Proudové koridory, nápavy a měkkýši I.–II. (V. Ložek a L. Juříčková; 2012, 5–6) nebo Vývojové vztahy mezi paroháči 1.–3. (J. Pluháček; 2012, 2, 3 a 5). Oceněné práce jsou ke stažení na webové stránce Živy.

Cena Antonína Friče za příspěvek nejvyšší hodnocený čtenáři nebyla za r. 2012 udělena. Děkujeme všem čtenářům, kteří se zúčastnili letošní ankety.

Poděkování za podporu cen Živy patří Středisku společných činností AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Academia a Janu Frantovi za grafické ztvárnění diplomů.

1 a 2 Předávání cen Živy za r. 2012 proběhlo tradičně ve vile Lanna v Praze. Všem oceněným poděkovali za spolupráci se Živou za redakční radu a redakci Jan Suda i Jana Šrotová. Mezi přítomnými byli představitelé Akademie věd ČR, členové redakční rady a dlouholetí spolupracovníci Živy. Zleva Jan Čeřovský, Anna Skalická, Jan Jeník a místopředsedové Akademické rady AV ČR – pro I. vědní oblast Jan Šafanda a pro II. vědní oblast Vladimír Mareček.

3 Hlavním bodem slavnostního odpoledne bylo udílení jednotlivých ocenění doprovázené krátkými prezentacemi, kterými autoři představili témata svých vítězných článků. Jako první byla vyhlášena Purkyňova cena. Jejího předání se ujal předseda Akademie věd ČR Jiří Drahoš, kolektiv spoluautorů zastupovali Kateřina Šumberová a Handrij Härtel.

4 Helena Illnerová blahopřála Robertu Stejskalovi a Filipu Trnkovi k získání Zvláštního ocenění.

5 Cena Živy ve věkové kategorii 26 až 30 let byla udělena Andreji Pavlovičovi. Diplom a knižní odměnu autorovi předal člen předsednictva Akademické rady AV ČR Petr Bobák.

6 Cenu Živy do 25 let získala Jana Bučková, ocenění z rukou ředitele

Nakladatelství Academia Jiřího Padevěta za ni převzal Viktor Černý, vedoucí její diplomové a dizertační práce.

7 Autoři vítězných příspěvků v altánu na zahradě vily Lanna. Zleva: Viktor Černý (zastupující Janu Bučkovou), Andrej Pavlovič, Kateřina Šumberová, Handrij Härtel, Filip Trnka a Robert Stejskal. Snímky S. Kyselové, archiv SSČ AV ČR, v. v. i.